

VP Schmidt u Potočarima: Politika mržnje ne donosi ništa osim nesreće

*Obraćanje visokoga predstavnika Christiana Schmidta na
ceremoniji obilježavanja 27. obljetnice genocida u Srebrenici*

Potočari, 11.07.2022. godine

Vjerodostojan je izgovoreni tekst!

POLITIKA MRŽNJE NE DONOSI NIŠTA OSIM NESREĆE

Poštovani ožalošćeni, poštovani preživjeli, poštovane majke Srebrenice, dame i gospodo, vaše ekscelencije, predsjedavajući Organizacijskog odbora, poštovani nazočni na ovoj komemoraciji,

Svaki put kada dođem na ovo sveto mjesto osjećam težak teret – teret smrtonosne agresije protiv mladih ljudi koji su pred sobom imali toliko planova i nadanja, protiv ljudi u zrelim godinama koji su se brinuli za svoje obitelji, protiv starijih koji su sažimali svoja postignuća za sebe i za nove generacije, protiv svih nas, protiv ljudskoga roda. I osjećam teret neuspjeha međunarodne zajednice da ispuni svoju obvezu kako bi zaštitili one kojima je prijetilo pogubljenje.

Ništa od onoga što danas kažem neće ublažiti bol onih koji su

izgubili svoje muževe, svoje očeve, svoje sinove, svoju braću, sve ostale. Ali biti tu s njima i odati poštu onima čiji će posmrtni ostaci danas biti ukopani naša je sveta dužnost. I ono što svi možemo uraditi je pridonijeti kako bi spriječili da takva bol ikada više bude nanesena.

* * *

Okupili smo se ovdje kako bi odali počast žrtvama genocida. Tko god pokušava negirati da je ono što se dogodilo ovdje u Srebrenici, baš na ovom i okolnim mjestima, tko god pokušava negirati da je to bio genocid, tko god pokušava umanjiti broj žrtava, kao da bi to umanjilo krivnju, razmjer i strahote tog zločina – taj živi ućahuren u svjesno odabranom neznanju.

Ono što se dogodilo u Srebrenici prije 27 godina bilo je jedinstveno u povijesti rata u Bosni i Hercegovini. Dobro je da je zločin temeljito dokumentiran; dobro je što je sagrađen spomenik; dobro je što su, uz pomoć Haškoga suda i sada Međunarodnog rezidualnog mehanizma za kaznene sudove, počinitelji kažnjeni, a žrtvama se pamte imena.

To ne bi bilo moguće bez posvećenosti mnogih koji su svoj trud usmjerili ka očuvanju sjećanja na žrtve. Stoga vam želim zahvaliti u ime međunarodne zajednice na svemu što ste uradili i na vašoj brizi.

Danas se sjećamo onih koji su svoje živote izgubili u Srebrenici, gradu čije je ime postalo sinonim za genocid. I pozdravljam prijedlog dogradonačelnika kako trebamo raditi na tome da novim generacijama to bude ime za grad koji predstavlja nadu.

Moramo se složiti da ponašanje svih onih koji glorificiraju ratne zločine i ratne zločince predstavlja uvredu za ožalošćene i za sve nas. Ti ljudi ugrožavaju napore koji se poduzimaju na izgradnji bolje budućnosti. Takvo ponašanje mora biti proglašeno nezakonitim kao rezultat zajednički dogovorenog uvjerenja svakoga ljudskog bića bez obzira na

njegovu ili njenu nacionalnost, vjeru, spol, ili individualno podrijetlo.

Ured visokoga predstavnika utemeljen je kao ozbiljan rezultat šoka nas međunarodnih predstavnika 1995. godine. Ured će, a i ja ću ispuniti njegovu obvezu, pomoći ovoj zemlji i njenim građanima, kako bi izgradili put ka budućnosti – integriranoj europskoj mirnoj budućnosti.

Svi zajedno trebamo se obvezati na budućnost u kojoj sljedeća generacija može živjeti u ovoj zemlji uzimajući mir i pomirenje u vlastite ruke. I moramo uraditi više.

* * *

Trebamo se prisjetiti i mnogih drugih mjesta obilježenih patnjom u Bosni i Hercegovini i sačuvati ih. Također, moramo se pobrinuti da sjećanja ne iščezavaju. Oni koji umanjuju mjesta gdje su se zločini dogodili čine štetu i sjećanju i ljudima.

Sjećamo se onih koji su živote izgubili nasilnom smrću u svakom dijelu ove zemlje. Sjećamo se svake žrtve čiji je život ugašen zbog mržnje, zbog straha. Pokušaji da se opravda pokolj pokušaji su da se preokrene kazaljka univerzalnoga moralnoga kompasa. Agresivni oblici nasilja nikada nisu opravdani. Sa čvrstom odlučnošću da prevaziđemo mržnju, odajemo počast svim stradalima. Činimo to zajedno. Činimo to s poštovanjem i poniznošću. Mir s vama.

Nikad se ne smije zaboraviti lekcija iz onoga što se dogodilo u Srebrenici. A to je da politika mržnje, politika prijezira, straha ne donosi ništa osim nesreće. I moramo raditi na tome kako spriječiti da se to ponovi, i moramo učiniti da „nikad, nikad više“ postane naše opredjeljenje, ne samo 11. srpnja. Moramo to ostaviti budućim generacijama koje zaslužuju pravo znati sve što se ovdje dogodilo – ne u različitim planovima i programima nego kroz otvoreni dijalog o tome što pojedinac može učiniti kako bi se ovo spriječilo u budućnosti. Kako ne

bismo razlikovali mlađe generacije na osnovu nacionalnog, spolnog ili vjerskog identiteta. Drago mi je što su tu čelnici vjerskih zajednica kako bi potvrdili svoje uvjerenje da sve mora biti u službi mira. Selam miru.

Danas odajemo počast mrtvima tako što još jednom pokazujemo naše opredjeljenje za pravdu i opredjeljenje za izgradnju zemlje koja cijeni i štiti svakoga građanina koji u njoj živi. I ponovno želimo istaknuti kako smo tu kako bi pomogli, i tu smo kako bi otvorili put za sve građane Bosne i Hercegovine ka mirnom životu. Stoga, mi kao međunarodna zajednica trebamo stajati zajedno i jasno dati do znanja kako želimo dati svoj doprinos.

Danas je dan žalosti; danas je dan kada se sjećamo žrtava. Danas je također dan nade! Mirna i prosperitetna budućnost građana ove zemlje je naša najveća obveza. I može se dogoditi da ovdje imamo generaciju koja živi u miru. Vidimo što se ovih dana dešava u Europi, i to nam ukazuje kako moramo raditi proaktivno kako bi se to i postiglo. Učinimo to!

Hvala vam. Želim izraziti poštovanje svima koji pate i koji rade za bolju budućnost.